C/2025/3991

20.8.2025

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 8ης Ιουλίου 2025

σχετικά με την οικονομική, κοινωνική, διαρθρωτική και δημοσιονομική πολιτική και την πολιτική απασχόλησης της Ουγγαρίας

(C/2025/3991)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου [1], και ιδίως το άρθρο 3 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών [2], και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

Γενικές παρατηρήσεις

(1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263, που άρχισε να ισχύει στις 30 Απριλίου 2024, προσδιορίζει τους στόχους του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης, το οποίο έχει ως στόχο να προωθούνται τα υγιή και βιώσιμα δημόσια οικονομικά, η βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και η ανθεκτικότητα μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, καθώς και να προλαμβάνονται τα υπερβολικά δημοσιονομικά ελλείμματα. Ο κανονισμός ορίζει ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή ασκούν πολυμερή εποπτεία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου σύμφωνα με τους στόχους και τις απαιτήσεις που ορίζονται στη ΣΛΕΕ. Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο περιλαμβάνει, συγκεκριμένα, τη διατύπωση και την εποπτεία της εφαρμογής των ειδικών ανά χώρα συστάσεων. Ο κανονισμός προωθεί επίσης την ανάληψη ιδίας ευθύνης σε εθνικό επίπεδο για τη δημοσιονομική πολιτική και τονίζει τη μεσοπρόθεσμη εστίασή της, σε συνδυασμό με πιο αποτελεσματική και πιο συνεκτική επιβολή. Κάθε κράτος μέλος πρέπει να υποβάλει στο Συμβούλιο και την Επιτροπή εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο που περιέχει τις δημοσιονομικές, μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές δεσμεύσεις του, για χρονικό διάστημα τεσσάρων ή πέντε ετών, ανάλογα με τη διάρκεια της εθνικής νομοθετικής περιόδου. Η πορεία των καθαρών δαπανών [3] στα εν λόγω σχέδια οφείλει να πληροί τις απαιτήσεις του κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων για θέση ή διατήρηση του χρέους γενικής κυβέρνησης σε αξιόπιστα καθοδική πορεία έως το πέρας της περιόδου προσαρμογής ή για διατήρησή του σε συνετά επίπεδα κάτω από το 60 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ), καθώς και για μείωση και/ή διατήρηση του ελλείμματος γενικής κυβέρνησης κάτω από την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη, σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Όταν κράτος μέλος δεσμεύεται να υλοποιήσει ένα κατάλληλο σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων σύμφωνα με τα κριτήρια που περιγράφονται στον κανονισμό, η περίοδος προσαρμογής μπορεί να παραταθεί κατά έως και τρία έτη.

[1] ΕΕ L, 2024/1263 της 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
[2] ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
[3] Οι καθαρές δαπάνες όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 2) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263: «καθαρές δαπάνες»: οι κρατικές δαπάνες μετά την αφαίρεση i) των δαπανών για τόκους· ii) των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων· iii) των δαπανών για προγράμματα της Ένωσης που καλύπτονται στο σύνολό τους από ενωσιακά κονδύλια· iv) των εθνικών δαπανών για τη συγχρηματοδότηση προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ένωση· v) των κυκλικών στοιχείων των δαπανών για επιδόματα ανεργίας· και vi) των έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων.

(2) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([4]), με τον οποίο θεσπίστηκε ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (στο εξής: ΜΑΑ), άρχισε να ισχύει στις 19 Φεβρουαρίου 2021. Ο ΜΑΑ παρέχει χρηματοδοτική στήριξη στα κράτη μέλη, με την οποία επιτυγχάνεται δημοσιονομική ώθηση χρηματοδοτούμενη από την Ένωση, για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων. Σύμφωνα με τις προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών, ο ΜΑΑ ενισχύει την οικονομική και κοινωνική ανάκαμψη, αποτελώντας παράλληλα την κινητήρια δύναμη για βιώσιμες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, προωθώντας ιδίως την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και καθιστώντας τις οικονομίες των κρατών μελών πιο ανθεκτικές. Συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση των δημόσιων οικονομικών και στην τόνωση της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, στη βελτίωση της εδαφικής συνοχής εντός της Ένωσης και στη στήριξη της συνεχιζόμενης εφαρμογής του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.

(3) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([5]) (στο εξής: κανονισμός REPowerEU), ο οποίος εκδόθηκε στις 27 Φεβρουαρίου 2023, αποσκοπεί στη σταδιακή κατάργηση της εξάρτησης της Ένωσης από τις εισαγωγές ρωσικών ορυκτών καυσίμων. Με τον τρόπο αυτόν βοηθά να επιτευχθεί ενεργειακή ασφάλεια και να διαφοροποιηθεί ο ενεργειακός εφοδιασμός της Ένωσης, αυξάνοντας παράλληλα την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τις ικανότητες αποθήκευσης ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση. Η Ουγγαρία πρόσθεσε ένα νέο κεφάλαιο για το REPowerEU στο οικείο εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, με σκοπό τη χρηματοδότηση καίριων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων του REPowerEU.

(4) Στις 11 Μαΐου 2021 η Ουγγαρία υπέβαλε στην Επιτροπή το οικείο εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Δυνάμει του άρθρου 19 του εν λόγω κανονισμού, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης που καθορίζονται στο παράρτημα V. Στις 15 Δεκεμβρίου 2022 το Συμβούλιο εξέδωσε την εκτελεστική απόφασή του για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ουγγαρίας ([6]), η οποία τροποποιήθηκε στις 8 Δεκεμβρίου 2023 δυνάμει του άρθρου 18 παράγραφος 2 με σκοπό να συμπεριληφθεί το κεφάλαιο για το REPowerEU ([7]). Η αποδέσμευση των δόσεων εξαρτάται από την έκδοση απόφασης της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 5, που να δηλώνει ότι η Ουγγαρία έχει επιτύχει ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους που έχουν καθοριστεί στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου. Η ικανοποιητική επίτευξη προϋποθέτει ότι δεν έχει αναιρεθεί η επίτευξη των προηγούμενων οροσήμων και στόχων για την ίδια μεταρρύθμιση ή επένδυση.

(5) Στις 18 Φεβρουαρίου 2025 το Συμβούλιο, βάσει σύστασης της Επιτροπής, εξέδωσε σύσταση για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Ουγγαρίας ([8]). Το σχέδιο υποβλήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 11 και το άρθρο 36 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, καλύπτει την περίοδο από το 2025 έως το 2028 και παρουσιάζει δημοσιονομική προσαρμογή σε διάστημα τεσσάρων ετών.

(6) Στις 26 Νοεμβρίου 2024, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης 2025, στην οποία η Ουγγαρία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ και πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση για την απασχόληση 2025, όπου αναλύεται η εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο εξέδωσε τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ ([9]) στις 13 Μαΐου 2025 και την κοινή έκθεση για την απασχόληση στις 10 Μαρτίου 2025.

(7) Στις 29 Ιανουαρίου 2025 η Επιτροπή δημοσίευσε την Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας, ένα στρατηγικό πλαίσιο που αποσκοπεί στην ενίσχυση της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας της ΕΕ κατά την επόμενη πενταετία. Σε αυτήν προσδιορίζονται οι τρεις επιταγές μετασχηματισμού της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης: i) καινοτομία· ii) απανθρακοποίηση και ανταγωνιστικότητα· και iii) ασφάλεια. Για να γεφυρωθεί το χάσμα καινοτομίας η ΕΕ έχει ως στόχο να ενισχύσει τη βιομηχανική καινοτομία, να στηρίξει την ανάπτυξη νεοφυών επιχειρήσεων μέσω πρωτοβουλιών όπως η στρατηγική της ΕΕ για τις νεοφυείς επιχειρήσεις και την επέκτασή τους, και να προωθήσει την υιοθέτηση προηγμένων τεχνολογιών όπως η τεχνητή νοημοσύνη και η κβαντική υπολογιστική. Στο πλαίσιο της επιδίωξης μιας πιο πράσινης οικονομίας, η Επιτροπή παρουσίασε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης για την οικονομικά προσιτή ενέργεια και μια συμφωνία για καθαρή βιομηχανία, διασφαλίζοντας ότι η μετάβαση στην καθαρή ενέργεια θα παραμείνει οικονομικά αποδοτική και φιλική προς την

([4]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([5]) Κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 2023, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 όσον αφορά τα κεφάλαια για το REPowerEU στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) 2021/1060 και (ΕΕ) 2021/1755 και της οδηγίας 2003/87/ΕΚ (ΕΕ L 63 της 28.2.2023, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([6]) Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 2022, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ουγγαρίας (ST 15447/2022).

([7]) Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 2023, για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης, της 15ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ουγγαρίας (ST 15964/2023).

([8]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 18ης Φεβρουαρίου 2025, για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Ουγγαρίας, ΕΕ C/2025/1707, 18.3.2025.

([9]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 13ης Μαΐου 2025, σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ (ΕΕ C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

ανταγωνιστικότητα, ιδίως για τους ενεργοβόρους τομείς, και θα αποτελεί μοχλό ανάπτυξης. Για να μειωθούν οι υπερβολικές εξαρτήσεις και να αυξηθεί η ασφάλεια η Ένωση δεσμεύτηκε να ενισχύσει τις παγκόσμιες εμπορικές εταιρικές σχέσεις, να διαφοροποιήσει τις αλυσίδες εφοδιασμού και να διασφαλίσει την πρόσβαση σε κρίσιμες πρώτες ύλες και καθαρές πηγές ενέργειας. Οι προτεραιότητες αυτές υποστηρίζονται από οριζόντιους παράγοντες διευκόλυνσης, δηλαδή την κανονιστική απλούστευση, την εμβάθυνση της ενιαίας αγοράς, τη χρηματοδότηση της ανταγωνιστικότητας και μιας Ένωσης Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων, την προώθηση δεξιοτήτων και ποιοτικών θέσεων εργασίας, και τον καλύτερο συντονισμό των πολιτικών της ΕΕ. Η Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας ευθυγραμμίζεται με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, διασφαλίζοντας ότι οι οικονομικές πολιτικές των κρατών μελών συνάδουν με τους στρατηγικούς στόχους της Επιτροπής, ώστε να δημιουργείται μια ενοποιημένη προσέγγιση όσον αφορά την οικονομική διακυβέρνηση που να προωθεί τη βιώσιμη ανάπτυξη, την καινοτομία και την ανθεκτικότητα σε ολόκληρη την Ένωση.

(8) Το 2025 το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών εξακολουθεί να εξελίσσεται παράλληλα με την εφαρμογή του ΜΑΑ. Η πλήρης εφαρμογή των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας εξακολουθεί να είναι απαραίτητη για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια συμβάλλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις που εκδόθηκαν τα προηγούμενα έτη. Οι εν λόγω ειδικές ανά χώρα συστάσεις παραμένουν εξίσου σημαντικές για την αξιολόγηση των τροποποιημένων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας σύμφωνα με το άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

(9) Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις 2025 καλύπτουν τις βασικές προκλήσεις οικονομικής πολιτικής οι οποίες δεν αντιμετωπίζονται επαρκώς από τα μέτρα που περιλαμβάνονται στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών προκλήσεων που προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις για την περίοδο 2019-2024.

(10) Στις 4 Ιουνίου 2025 η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας 2025 για την Ουγγαρία. Αξιολόγησε την πρόοδο της Ουγγαρίας όσον αφορά την εφαρμογή των σχετικών ειδικών για τη χώρα συστάσεων και προέβη σε απολογισμό της υλοποίησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ουγγαρίας. Με βάση την ανάλυση αυτή, στην έκθεση χώρας προσδιορίζονται οι πλέον πιεστικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ουγγαρία. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο της Ουγγαρίας όσον αφορά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της Ένωσης για το 2030 ως προς την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

(11) Η Επιτροπή διενήργησε εμπεριστατωμένη επισκόπηση βάσει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 για την Ουγγαρία. Τα κύρια πορίσματα της αξιολόγησης των μακροοικονομικών ευπαθειών της Ουγγαρίας από την Επιτροπή για τους σκοπούς του εν λόγω κανονισμού δημοσιεύτηκαν στις 13 Μαΐου 2025 ([10]). Στις 4 Ιουνίου 2025 η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Ουγγαρία αντιμετωπίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες. Ειδικότερα, οι ευπάθειες που σχετίζονται κυρίως με την ανταγωνιστικότητα και τις ανάγκες κρατικής χρηματοδότησης εξακολουθούν να είναι σημαντικές. Η ταχεία αύξηση των μισθών έχει υπονομεύσει την ανταγωνιστικότητα κόστους τα τελευταία χρόνια και οι πληθωριστικές πιέσεις εξακολουθούν να είναι εντονότερες απ' ό,τι στην υπόλοιπη ΕΕ, ενώ η οικονομική ανάκαμψη είναι αργή και υπόκειται σε κινδύνους δυσμενέστερων εξελίξεων. Ο εξωτερικός λογαριασμός κατέγραψε πλεόνασμα το 2024, αλλά οι πολιτικές που ενισχύουν την εγχώρια ζήτηση ενέχουν κινδύνους για την εξωτερική βιωσιμότητα. Το δημόσιο έλλειμμα μειώθηκε το 2024 λόγω των χαμηλότερων επενδύσεων και της μείωσης των δαπανών για επιδοτήσεις στον τομέα της ενέργειας, αλλά παραμένει υψηλό και δεν προβλέπεται να βελτιωθεί σημαντικά κατά το τρέχον ή το επόμενο έτος. Ο λόγος δημόσιου χρέους δεν υποχωρεί, ενώ το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους και οι ακαθάριστες χρηματοδοτικές ανάγκες παραμένουν σε υψηλά επίπεδα. Το δίπολο τραπεζών-κρατών έχει οξυνθεί λόγω των φορολογικών κινήτρων που παρέχονται στις εγχώριες τράπεζες για την αγορά δημόσιου χρέους. Οι τιμές των κατοικιών αυξήθηκαν σημαντικά το 2024 λόγω της ισχυρής ζήτησης, η οποία ενισχύθηκε από τα κυβερνητικά μέτρα στήριξης της ζήτησης. Η πρόοδος σε επίπεδο πολιτικής ήταν περιορισμένη. Η Ουγγαρία θα πρέπει να θεσπίσει μόνιμα δημοσιονομικά μέτρα και να βασίζεται λιγότερο σε προσωρινούς φόρους επί των απροσδόκητων κερδών ή σε περικοπές των επενδύσεων. Η νομισματική πολιτική που έχει ασκηθεί είναι αυστηρή, αλλά η αποτελεσματικότητά της έχει αποδυναμωθεί από κυβερνητικές παρεμβάσεις: οι επιδοτήσεις και τα δάνεια προς τα νοικοκυριά και τις εταιρείες εξακολουθούν να είναι ανεπαρκώς στοχευμένα, ενώ οι έλεγχοι των επιτοκίων δανεισμού περιορίζουν την αποτελεσματικότητα της νομισματικής πολιτικής. Ταυτόχρονα, οι στεγαστικές επιδοτήσεις και τα προγράμματα προτιμησιακής δανειοδότησης εξακολουθούν να στρεβλώνουν τη στεγαστική αγορά και να επιδεινώνουν τις πιέσεις στις τιμές των κατοικιών.

Αξιολόγηση της ετήσιας έκθεσης προόδου

(12) Στις 18 Φεβρουαρίου 2025 το Συμβούλιο συνέστησε τους ακόλουθους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών για την Ουγγαρία: 4,3 % το 2025, 4,0 % το 2026, 3,9 % το 2027 και 3,7 % το 2028, που αντιστοιχούν στους μέγιστους σωρευτικούς ρυθμούς αύξησης που υπολογίστηκαν με το 2023 ως έτος αναφοράς, ήτοι 9,1 % το 2025, 13,5 %

([10]) SWD(2025) 127 final.

το 2026, 17,9 % το 2027 και 22,2 % το 2028. Την περίοδο 2025-2026 αυτοί οι μέγιστοι ρυθμοί αύξησης των καθαρών δαπανών συμπίπτουν με τη διορθωτική πορεία σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97, όπως συνέστησε το Συμβούλιο στις 18 Φεβρουαρίου 2025 προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση του υπερβολικού ελλείμματος ([11]). Στις 30 Απριλίου 2025 η Ουγγαρία υπέβαλε την οικεία έκθεση προόδου της ([12]) σχετικά με τα μέτρα που έλαβε σε εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου, της 18ης Φεβρουαρίου 2025, προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος και την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Η ετήσια έκθεση προόδου αντικατοπτρίζει επίσης την εξαμηνιαία έκθεση της Ουγγαρίας σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

(13) Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και οι επιπτώσεις του αποτελούν πρόκληση για την ίδια την ύπαρξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Επιτροπή συνέστησε στα κράτη μέλη να ενεργοποιήσουν την εθνική ρήτρα διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης με συντονισμένο τρόπο για να στηρίξουν τις προσπάθειες της ΕΕ να επιτύχει ταχεία και σημαντική αύξηση των αμυντικών δαπανών, και η πρόταση αυτή έγινε δεκτή με ικανοποίηση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 6ης Μαρτίου 2025. Κατόπιν αιτήματος της Ουγγαρίας στις 30 Απριλίου 2025, στις 8ης Ιουλίου 2025 το Συμβούλιο, κατόπιν σύστασης της Επιτροπής, εξέδωσε σύσταση με την οποία επιτρέπει στην Ουγγαρία να αποκλίνει από τους συνιστώμενους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών και να τους υπερβεί ([13]).

(14) Με βάση στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat ([14]), το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης της Ουγγαρίας μειώθηκε από 6,7 % του ΑΕΠ το 2023 σε 4,9 % το 2024, ενώ το χρέος της γενικής κυβέρνησης αυξήθηκε από 73,0 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2023 σε 73,5 % στα τέλη του 2024. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Επιτροπής, οι εξελίξεις αυτές αντιστοιχούν σε ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών 2,3 % το 2024. Στην ετήσια έκθεση προόδου, η Ουγγαρία εκτιμά την αύξηση των καθαρών δαπανών το 2024 σε 2,3 %. Με βάση τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ([15]), ο οποίος περιλαμβάνει τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό και σε ενωσιακό επίπεδο, ήταν συσταλτικός, ίσος με 3,3 % του ΑΕΠ, το 2024.

(15) Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση προόδου, στο μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβολές της Ουγγαρίας προβλέπεται αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ ύψους 2,5 % το 2025, ενώ ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ προβλέπεται να διαμορφωθεί σε 4,5 % το 2025. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, το πραγματικό ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά 0,8 % το 2025 και κατά 2,5 % το 2026, και ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ θα διαμορφωθεί σε 4,1 % το 2025 και σε 3,3 % το 2026.

(16) Στην ετήσια έκθεση προόδου, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης αναμένεται να μειωθεί σε 4,1 % του ΑΕΠ το 2025, ενώ ο λόγος του χρέους γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί σε 73,1 % έως τα τέλη του 2025. Οι εξελίξεις αυτές αντιστοιχούν σε αύξηση των καθαρών δαπανών κατά 7,4 % το 2025. Στις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής το δημόσιο έλλειμμα υπολογίζεται στο 4,6 % του ΑΕΠ για το 2025. Η μείωση του ελλείμματος το 2025 αποτυπώνει κυρίως χαμηλότερες δαπάνες για τόκους λόγω της μείωσης των πληρωμών τοκομεριδίων για τα τιμαριθμοποιημένα ομόλογα και της περαιτέρω μείωσης των επιδοτήσεων σε εταιρείες κοινής ωφελείας για τις ζημίες που υπέστησαν λόγω των ανώτατων ορίων στις τιμές της οικιακής ενέργειας. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Επιτροπής, οι εξελίξεις αυτές αντιστοιχούν σε αύξηση των καθαρών δαπανών κατά 6,1 % το 2025. Το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο από τις προβολές των ουγγρικών αρχών στην ετήσια έκθεση προόδου λόγω των χαμηλότερων εθνικά χρηματοδοτούμενων δαπανών. Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Επιτροπής, αναμένεται υψηλότερο έλλειμμα λόγω των σημαντικά χαμηλότερων εσόδων από την παραγωγή και τους φόρους εισοδήματος, απόρροια της ασθενέστερης αύξησης του ΑΕΠ. Με βάση τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός, ο οποίος περιλαμβάνει τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό και σε ενωσιακό επίπεδο, προβλέπεται να είναι επεκτατικός, ίσος με 0,4 % του ΑΕΠ, το 2025. Ο λόγος του χρέους γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί στο 74,5 % έως τα τέλη του 2025. Η αύξηση του λόγου χρέους προς το ΑΕΠ το 2025 αντανακλά κυρίως το υψηλό έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης και τη θετική προσαρμογή αποθεμάτων-ροών λόγω των μεγάλων πληρωμών τόκων σε ταμειακή βάση κατά το προηγούμενο έτος.

([11]) Σύσταση του Συμβουλίου προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος στην Ουγγαρία, ΕΕ C/2025/5896.

([12]) Οι ετήσιες εκθέσεις προόδου για το 2025 είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([13]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 8ης Ιουλίου 2025, που επιτρέπει στην Ουγγαρία να αποκλίνει από τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών οι οποίοι καθορίζονται από το Συμβούλιο δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263 (Ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής), ΕΕ C, C/2025/3968, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3968/oj.

([14]) Eurostat – Δείκτες ευρώ, 22.4.2025.

([15]) Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ορίζεται ως μέτρο της ετήσιας μεταβολής της υποκείμενης δημοσιονομικής θέσης της γενικής κυβέρνησης. Αποσκοπεί στην αξιολόγηση της οικονομικής ώθησης που απορρέει από τις δημοσιονομικές πολιτικές, τόσο αυτές που χρηματοδοτούνται σε εθνικό επίπεδο όσο και αυτές που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός μετράται ως η διαφορά μεταξύ i) της μεσοπρόθεσμης δυνητικής ανάπτυξης και ii) της μεταβολής των πρωτογενών δαπανών, εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται με μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης.

(17) Δαπάνες γενικής κυβέρνησης ύψους 0,4 % του ΑΕΠ αναμένεται να χρηματοδοτηθούν με μη επιστρεπτέα στήριξη («επιχορηγήσεις») από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας το 2025, έναντι 0,2 % του ΑΕΠ το 2024, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής ([16]). Οι δαπάνες που χρηματοδοτούνται από τη μη επιστρεπτέα στήριξη του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας καθιστούν δυνατή την πραγματοποίηση επενδύσεων υψηλής ποιότητας και την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων που ενισχύουν την παραγωγικότητα χωρίς άμεσο αντίκτυπο στο ισοζύγιο και στο χρέος της γενικής κυβέρνησης της Ουγγαρίας.

(18) Οι αμυντικές δαπάνες της γενικής κυβέρνησης στην Ουγγαρία ανήλθαν στο 1,1 % του ΑΕΠ το 2021, στο 1,4 % του ΑΕΠ το 2022 και στο 1,9 % του ΑΕΠ το 2023 ([17]). Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, οι αμυντικές δαπάνες προβλέπεται να ανέλθουν στο 2,0 % του ΑΕΠ το 2024 και το 2025. Αυτό αντιστοιχεί σε αύξηση κατά 0,9 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021. Η περίοδος ενεργοποίησης της εθνικής ρήτρας διαφυγής (2025-2028) επιτρέπει στην Ουγγαρία να ιεραρχήσει εκ νέου τις δημόσιες δαπάνες ή να αυξήσει τα δημόσια έσοδα, ώστε οι επί μακρόν υψηλότερες αμυντικές δαπάνες να μη θέσουν σε κίνδυνο τη δημοσιονομική βιωσιμότητα μεσοπρόθεσμα.

(19) Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, οι καθαρές δαπάνες της Ουγγαρίας προβλέπεται να αυξηθούν κατά 6,1 % το 2025 και κατά 8,6 % σωρευτικά το 2024 και το 2025. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, η αύξηση των καθαρών δαπανών της Ουγγαρίας το 2025 προβλέπεται να είναι υψηλότερη από τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησής τους βάσει της διορθωτικής πορείας και να αντιστοιχεί σε απόκλιση ([18]) 0,7 % του ΑΕΠ σε ετήσιους όρους. Αν τα έτη 2024 και 2025 εξεταστούν μαζί, ο σωρευτικός ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών προβλέπεται να είναι χαμηλότερος από τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης. Ωστόσο, η προβλεπόμενη απόκλιση είναι εντός των ορίων ευελιξίας της εθνικής ρήτρας διαφυγής με βάση τις τρέχουσες προβλέψεις για τις αμυντικές δαπάνες. Επομένως, η διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος για την Ουγγαρία αναστέλλεται.

(20) Επιπλέον, το Συμβούλιο συνέστησε στην Ουγγαρία να καταργήσει σταδιακά τα μέτρα στήριξης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ενέργειας πριν από την περίοδο θέρμανσης 2024/2025. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, ενώ το καθαρό δημοσιονομικό κόστος ([19]) των μέτρων στήριξης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ενέργειας εκτιμάται σε 1,0 % του ΑΕΠ το 2024, προβλέπεται να μειωθεί σε 0,5 % το 2025. Ειδικότερα, οι επιδοτήσεις σε εταιρείες κοινής ωφελείας για τις ζημίες που υπέστησαν λόγω των ανώτατων ορίων στις τιμές της οικιακής ενέργειας παρέμειναν σε ισχύ. Τα μέτρα στήριξης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ενέργειας δεν καταργήθηκαν σταδιακά πριν από την περίοδο θέρμανσης 2024/2025. Αυτό δεν συνάδει με τη σύσταση του Συμβουλίου.

(21) Η ετήσια έκθεση προόδου δεν περιλαμβάνει δημοσιονομικές προβολές πέραν του 2025. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής προβλέπουν δημόσιο έλλειμμα ίσο με 4,7 % του ΑΕΠ το 2026. Η ελαφρά αύξηση του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης το 2026 αντικατοπτρίζει κυρίως τον αντίκτυπο των υψηλότερων φοροαπαλλαγών για τις μητέρες και των μισθολογικών αυξήσεων και επιμισθίων στον δημόσιο τομέα. Οι εξελίξεις αυτές αντιστοιχούν σε αύξηση των καθαρών δαπανών κατά 6,0 % το 2026. Με βάση τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός, ο οποίος περιλαμβάνει τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό και σε ενωσιακό επίπεδο, προβλέπεται να είναι επεκτατικός, ίσος με 1,0 % του ΑΕΠ, το 2026. Σύμφωνα με τις προβολές της Επιτροπής, ο λόγος του χρέους γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ θα μειωθεί στο 74,3 % έως τα τέλη του 2026. Η μείωση του λόγου του χρέους προς το ΑΕΠ το 2026 αποτυπώνει κυρίως την υψηλότερη αύξηση του ονομαστικού ΑΕΠ.

Βασικές προκλήσεις πολιτικής

(22) Ορισμένες πρακτικές στρεβλώνουν τη λειτουργία της χρηματοπιστωτικής και της λιανικής αγοράς, γεγονός που μπορεί επίσης να περιορίσει την αποτελεσματικότητα της νομισματικής πολιτικής. Ενώ τα ανώτατα όρια επιτοκίων των τραπεζικών καταθέσεων και του δανεισμού σε επιχειρήσεις καταργήθηκαν σταδιακά το 2024, οι τράπεζες αναμένεται ευρέως να μειώσουν τα επιτόκια δανεισμού. Επιπλέον, για να τονωθεί η εγχώρια ζήτηση, χρησιμοποιούνται εκτεταμένα ευρείας στόχευσης επιδοτούμενα δάνεια προς νοικοκυριά και εταιρείες, καθώς και επιτόκια ενυπόθηκων δανείων υπό διοικητικό έλεγχο. Το ποσοστό των επιδοτούμενων δανείων παραμένει υψηλό σε σύγκριση με τα προ-COVID-19 επίπεδα, γεγονός που οδηγεί σε ανεπαρκή κατανομή κεφαλαίων μέσω της χρηματοδότησης έργων με χαμηλές αποδόσεις και περιορισμένη αύξηση της παραγωγικότητας. Μολονότι το 2024 καταργήθηκαν σταδιακά τα ανώτατα όρια τιμών για τα τρόφιμα, το 2025 η κυβέρνηση έθεσε ανώτατο όριο στη διαφορά μεταξύ της λιανικής τιμής αγοράς και της τιμής πώλησης ευρέος φάσματος τροφίμων.

([16]) Σύμφωνα με το σημείωμα καθοδήγησης σχετικά με τη στατιστική καταχώριση του ΜΑΑ, όπως και οι «παραδοσιακές» επιχορηγήσεις της ΕΕ, οι δαπάνες που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν από επιχορηγήσεις του ΜΑΑ καταχωρίζονται στους εθνικούς λογαριασμούς κατά τον χρόνο πραγματοποίησής τους, και αντιστοιχίζονται χρονικά και σε μέγεθος με τεκμαρτά έσοδα από την ΕΕ, ανεξάρτητα από το χρονοδιάγραμμα των διακανονισμών τοις μετρητοίς οι οποίοι εξαρτώνται από την ικανοποιητική εκπλήρωση των οροσήμων και των στόχων. Η Ουγγαρία δεν έχει υποβάλει έως τώρα αίτηση πληρωμής στο πλαίσιο του ΜΑΑ και έχει λάβει μόνο εκταμιεύσεις προχρηματοδότησης. Eurostat (2021) Guidance note on the statistical register of the Recovery and Resilience Facility (Σημείωμα καθοδήγησης σχετικά με τη στατιστική καταχώριση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας).

([17]) Eurostat, δημόσιες δαπάνες βάσει της ταξινόμησης των κρατικών λειτουργιών (COFOG). Λόγω μεθοδολογικών διαφορών μεταξύ των ορισμών της COFOG και του ΝΑΤΟ, οι δαπάνες που βασίζονται στον ορισμό της COFOG ενδέχεται να διαφέρουν από τις δαπάνες που βασίζονται στον ορισμό του ΝΑΤΟ.

([18]) Από το 2026 τα στοιχεία αυτά θα εμφανίζονται στον λογαριασμό ελέγχου που θεσπίζεται με το άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

([19]) Το ποσοστό αυτό αντιπροσωπεύει το επίπεδο του ετήσιου δημοσιονομικού κόστους των εν λόγω μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των εσόδων και των δαπανών και, κατά περίπτωση, χωρίς τα έσοδα από φόρους επί των απροσδόκητων κερδών των προμηθευτών ενέργειας.

(23) Οι αδυναμίες στον σχεδιασμό και την εκτέλεση του προϋπολογισμού έχουν περιορίσει τη διαφάνεια της πολιτικής και έχουν συμβάλει στην επεκτατική κατεύθυνση της δημοσιονομικής πολιτικής στο παρελθόν. Η πολύ πρώιμη έγκριση των ετήσιων προϋπολογισμών από το 2016, με εξαίρεση το 2024, έχει μειώσει την αξιοπιστία των μακροοικονομικών και δημοσιονομικών προβλέψεων. Η καθιέρωση μιας «κατάστασης κινδύνου», η οποία ισχύει από το 2020, έχει αυξήσει τη διακριτική ευχέρεια κατά την εκτέλεση των ετήσιων προϋπολογισμών. Το εθνικό δημοσιονομικό πλαίσιο της Ουγγαρίας δεν οδήγησε σε πιο συνετό δημοσιονομικό προσανατολισμό και παρουσιάζει ορισμένες ελλείψεις, όπως τα φιλοκυκλικά χαρακτηριστικά του κανόνα για το χρέος και ανεπαρκή εφαρμογή του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού σχεδιασμού. Οι συχνές και σημαντικές αναθεωρήσεις των δημοσιονομικών στόχων έχουν υπονομεύσει τον ρόλο του προϋπολογισμού ως σημείου αναφοράς για τους συμμετέχοντες στην αγορά και έχουν θέσει υπό αμφισβήτηση την αξιοπιστία των μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών σχεδίων. Η στήριξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού σχεδιασμού σε πολυετή ανώτατα όρια δαπανών, όπως ορίζονται στους αναθεωρημένους δημοσιονομικούς κανόνες της ΕΕ, θα συμβάλει στην αντιμετώπιση της επεκτατικής κατεύθυνσης της δημοσιονομικής πολιτικής. Η εντολή και οι επιχειρησιακές ικανότητες του δημοσιονομικού συμβουλίου της Ουγγαρίας παραμένουν περιορισμένες. Οι νέες δομές διαχείρισης δημόσιων κεφαλαίων, όπως τα καταπιστεύματα δημοσίου συμφέροντος, αποδυναμώνουν τη δημοσιονομική εποπτεία, καθώς φαίνεται ότι λειτουργούν χωρίς αποτελεσματικούς μηχανισμούς ελέγχου.

(24) Η γήρανση του πληθυσμού αναμένεται να εντείνει τις μακροπρόθεσμες προκλήσεις δημοσιονομικής βιωσιμότητας στην Ουγγαρία. Σύμφωνα με τις προβολές, ο λόγος του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας προς τα άτομα ηλικίας 65 ετών και άνω θα μειωθεί από 2,9 το 2023 σε 1,8 έως το 2070. Κατά συνέπεια, οι συνταξιοδοτικές δαπάνες προβλέπεται να αυξηθούν σημαντικά, από περίπου 7,7 % το 2022 σε πάνω από 12 % του ΑΕΠ το 2070. Σύμφωνα με την ανάλυση της Επιτροπής για τη βιωσιμότητα του χρέους, οι δημοσιονομικοί κίνδυνοι είναι υψηλοί μεσοπρόθεσμα και μέτριοι μακροπρόθεσμα. Ο σχεδιασμός του συνταξιοδοτικού συστήματος δημιουργεί ζητήματα ισότητας, όπως η αύξηση των δαπανών για τις συντάξεις ατόμων υψηλού εισοδήματος και τα μεγάλα συνταξιοδοτικά χάσματα μεταξύ συνταξιούχων από διαφορετικές ηλικιακές ομάδες λόγω της ευαισθησίας της μεθόδου υπολογισμού των συντάξεων στις διακυμάνσεις του εθνικού μέσου μισθού. Η ελάχιστη σύνταξη έχει παραμείνει αμετάβλητη σε ονομαστικούς όρους από το 2008 και δεν είναι αποτελεσματική όσον αφορά τη διασφάλιση επαρκών συντάξεων για τα άτομα με διακεκομμένο ιστορικό απασχόλησης και χαμηλές μέσες αποδοχές κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους.

(25) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 και το παράρτημα V κριτήριο 2.2 του εν λόγω κανονισμού, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει εκτεταμένο σύνολο αλληλοενισχυόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που πρέπει να υλοποιηθούν έως το 2026. Αυτές αναμένεται να συμβάλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις. Εντός αυτού του αυστηρού χρονικού πλαισίου, είναι αναγκαίο να ολοκληρωθεί η αποτελεσματική υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, προκειμένου να ενισχυθεί η μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της Ουγγαρίας μέσω της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, με παράλληλη διασφάλιση της κοινωνικής δικαιοσύνης. Η ανακοίνωση της Επιτροπής «NextGenerationEU — Ο δρόμος προς το 2026», η οποία εκδόθηκε στις 4 Ιουνίου 2025, αποσαφηνίζει το εφαρμοστέο χρονοδιάγραμμα για τη λήξη του μηχανισμού και παρέχει καθοδήγηση στα κράτη μέλη για τη βελτιστοποίηση της εφαρμογής του έως τις 31 Αυγούστου 2026, μεταξύ άλλων σχετικά με τον τρόπο περαιτέρω εξορθολογισμού των οικείων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΣΑΑ), καθορίζει τις βασικές επιλογές που πρέπει να εξεταστούν κατά την αναθεώρησή τους, και τονίζει τη σημασία του προσεκτικού κοινού σχεδιασμού ενόψει της υποβολής των τελευταίων αιτήσεων πληρωμής το 2026. Για την εκπλήρωση των δεσμεύσεων του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας έως τον Αύγουστο του 2026, είναι αναγκαίο η Ουγγαρία να επιταχύνει επειγόντως την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων αντιμετωπίζοντας τις σχετικές προκλήσεις, καταρχάς με την ταχεία εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ. Η ενίσχυση του πλαισίου για την καταπολέμηση της διαφθοράς και η αύξηση του ανταγωνισμού στις δημόσιες συμβάσεις αποτελούν βασικά στοιχεία από την άποψη αυτή και είναι επίσης ζωτικής σημασίας για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και την προώθηση της ανταγωνιστικότητας. Η συστηματική συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των κοινωνικών εταίρων, της κοινωνίας των πολιτών και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών παραμένει αναγκαία προκειμένου να διασφαλιστεί η ευρεία ανάληψη ιδίας ευθύνης για την επιτυχή υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

(26) Η εφαρμογή των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής, τα οποία περιλαμβάνουν στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+) και το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ), έχει επιταχυνθεί στην Ουγγαρία. Είναι σημαντικό να συνεχιστούν οι προσπάθειες για τη διασφάλιση της ταχείας εφαρμογής των εν λόγω προγραμμάτων, ενώ παράλληλα να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπός τους επιτόπου. Επιπλέον, είναι καίριας σημασίας για την επιτυχή υλοποίηση των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής η Ουγγαρία να επιλύσει επειγόντως τα εκκρεμή ζητήματα σχετικά με τους αναγκαίους πρόσφορους όρους, ιδίως τα εκκρεμή ζητήματα που αφορούν τη συμμόρφωση με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Η Ουγγαρία λαμβάνει ήδη μέτρα στο πλαίσιο των οικείων προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης, με παράλληλη ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Ταυτόχρονα, η Ουγγαρία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας στο πλαίσιο της βιομηχανικής μετάβασης, την ενίσχυση της καινοτομίας και των ψηφιακών ικανοτήτων, την επιτάχυνση της ενεργειακής μετάβασης, τη βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή στέγαση, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής στέγασης, την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την ένταξη των μειονεκτουσών ομάδων στην αγορά εργασίας, την καταπολέμηση της φτώχειας, του κοινωνικού αποκλεισμού και των εκπαιδευτικών ανισοτήτων, και την αύξηση της ανθεκτικότητας των υδάτων. Σύμφωνα με το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060,

η Ουγγαρία οφείλει —στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης των ταμείων της πολιτικής συνοχής— να επανεξετάσει κάθε πρόγραμμα λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, τις προκλήσεις που προσδιορίστηκαν στις συστάσεις χώρας του 2024. Οι προτάσεις της Επιτροπής που εκδόθηκαν την 1η Απριλίου 2025 ([20]) παρατείνουν την προθεσμία για την υποβολή αξιολόγησης —για κάθε πρόγραμμα— των αποτελεσμάτων της ενδιάμεσης επανεξέτασης πέραν της 31ης Μαρτίου 2025. Παρέχουν επίσης δυνατότητες ευελιξίας για την επιτάχυνση της υλοποίησης των προγραμμάτων και κίνητρα για τα κράτη μέλη ώστε να διαθέσουν πόρους της πολιτικής συνοχής σε πέντε στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας της Ένωσης, και συγκεκριμένα την ανταγωνιστικότητα στις στρατηγικές τεχνολογίες, την άμυνα, τη στέγαση, την ανθεκτικότητα των υδάτων και την ενεργειακή μετάβαση, καθώς και σε επενδύσεις για δεξιότητες σε τομείς προτεραιότητας, διατηρώντας παράλληλα στα προγράμματα του ΕΚΤ+ την έμφαση στα άτομα που βρίσκονται σε ιδιαίτερα ευάλωτη κατάσταση.

(27) Η πλατφόρμα στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP) παρέχει την ευκαιρία για επενδύσεις σε μια βασική στρατηγική προτεραιότητα της ΕΕ μέσω της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητάς της. Η STEP διοχετεύεται μέσω 11 υφιστάμενων ταμείων της ΕΕ. Τα κράτη μέλη μπορούν να συμβάλουν και αυτά στο πρόγραμμα InvestEU για τη στήριξη επενδύσεων σε τομείς προτεραιότητας. Η Ουγγαρία θα μπορούσε να αξιοποιήσει με βέλτιστο τρόπο τις πρωτοβουλίες αυτές για να στηρίξει την ανάπτυξη ή την παραγωγή κρίσιμων τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένων καθαρών και αποδοτικών ως προς τη χρήση των πόρων τεχνολογιών.

(28) Πέρα από τις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις που αντιμετωπίζονται από το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της ΕΕ, η Ουγγαρία θα πρέπει να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τις εναπομένουσες προκλήσεις που σχετίζονται με το επιχειρηματικό περιβάλλον, την πρόσβαση σε χρηματοδότηση, την καινοτομία, την εξάρτηση από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα, τις επιδοτήσεις ορυκτών καυσίμων, την εξισορρόπηση του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, τη διαχείριση των υδάτων, την εκπαίδευση, τα επίπεδα δεξιοτήτων και την ένταξη μειονεκτουσών ομάδων στην αγορά εργασίας, την κοινωνική πρόνοια, τον κοινωνικό διάλογο και τη στέγαση.

(29) Όπως αναφέρεται στην Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας, όλα τα ενωσιακά, εθνικά και τοπικά θεσμικά όργανα πρέπει να καταβάλουν σημαντικές προσπάθειες για τη θέσπιση απλούστερων κανόνων και την επιτάχυνση των διοικητικών διαδικασιών. Η Επιτροπή έχει θέσει φιλόδοξους στόχους για τη μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης: κατά τουλάχιστον 25 % και κατά τουλάχιστον 35 % για τις ΜΜΕ, και έχει δημιουργήσει νέα εργαλεία για την επίτευξη αυτών των στόχων, συμπεριλαμβανομένων συστηματικών ελέγχων του αποθέματος νομοθεσίας της ΕΕ βάσει προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων και της ενίσχυσης του διαλόγου με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Για να ανταποκριθεί στη φιλοδοξία αυτή, η Ουγγαρία πρέπει επίσης να αναλάβει δράση. Το 49 % των επιχειρήσεων θεωρεί ότι η πολυπλοκότητα των διοικητικών διαδικασιών αποτελεί πρόβλημα κατά την άσκηση δραστηριοτήτων στην Ουγγαρία ([21]). Το ασθενές επιχειρηματικό περιβάλλον εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό εμπόδιο για την καινοτομία. Σύμφωνα με τους δείκτες ανταγωνιστικότητας, η Ουγγαρία συγκαταλεγόταν στις χώρες της ΕΕ με τις χειρότερες επιδόσεις το 2024. Οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν υψηλό επίπεδο κανονιστικής αστάθειας, γεγονός που δυσχεραίνει τον μακροπρόθεσμο επιχειρηματικό σχεδιασμό. Δεν ζητείται η γνώμη του κοινού και των ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με σημαντικά νομοσχέδια, καθώς συχνά υποβάλλονται στο κοινοβούλιο από μεμονωμένους βουλευτές και όχι την κυβέρνηση, με αποτέλεσμα να μην απαιτείται δημόσια διαβούλευση. Η κυβέρνηση εξακολουθεί να χρησιμοποιεί ευρέως νομοθετικά διατάγματα για την τροποποίηση νόμων κατά τη διάρκεια της «κατάστασης κινδύνου», η οποία παρατείνεται συνεχώς την τελευταία πενταετία για διάφορους λόγους. Το μακροχρόνιο καθεστώς έκτακτης ανάγκης περιορίζει τη δημόσια διαβούλευση και καθιστά δυνατή τη θέσπιση αιφνίδιων, συχνά σημαντικών, αλλαγών πολιτικής που ενδέχεται να διαταράξουν τις συνήθεις επιχειρηματικές δραστηριότητες. Η έλλειψη ίσης μεταχείρισης των επιχειρήσεων περιορίζει τον ανταγωνισμό. Η δομή της αγοράς εμφανίζει συγκέντρωση και λίγες μόνο επιχειρήσεις ανταγωνίζονται σε συγκεκριμένες αγορές ([22]). Διάφορες υπηρεσίες ανατίθενται σε κρατικές ή ιδιωτικές επιχειρήσεις που λειτουργούν χωρίς ανταγωνισμό. Η ευρεία κλίμακας χρήση συμφωνιών-πλαισίων στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων περιορίζει επίσης τον ανταγωνισμό, παγιώνοντας την παρουσία ορισμένων επιχειρήσεων και βοηθώντας τις να αποκτήσουν δεσπόζουσα θέση στην αγορά. Ειδικότερα, ο τομέας του λιανικού εμπορίου λειτουργεί σε ασταθές επιχειρηματικό περιβάλλον. Οι έμποροι λιανικής πώλησης επηρεάζονται επίσης από διοικητικές παρεμβάσεις, όπως ανώτατα όρια τιμών λιανικής, όρια στα περιθώρια πωλήσεων, υποχρεωτικές εκπτώσεις, απαγόρευση πώλησης τροφίμων 48 ώρες πριν από την ημερομηνία λήξης τους και υποχρεωτική ηλεκτρονική αναφορά τιμών. Τα μέτρα πολιτικής και οι υψηλοί φόροι μειώνουν την ανταγωνιστικότητα των εμπόρων λιανικής πώλησης.

Η αυξανόμενη χρήση τομεακών φόρων περιπλέκει το φορολογικό σύστημα και επηρεάζει δυσανάλογα τις μεγαλύτερες, συχνά αλλοδαπές επιχειρήσεις. Το 2023, τα έσοδα από τομεακούς φόρους αντιστοιχούσαν στο 2,7 % του ΑΕΠ. Στους τομείς που πλήττονται περισσότερο περιλαμβάνονται οι τράπεζες, η ενέργεια, το λιανικό εμπόριο, τα δομικά υλικά, οι ασφάλειες, οι τηλεπικοινωνίες και οι υπηρεσίες κοινής ωφελείας. Το κράτος δραστηριοποιείται σε επιχειρηματικές συναλλαγές και παραγκωνίζει παράγοντες του ιδιωτικού τομέα αγοράζοντας ή διευκολύνοντας την αγορά αρκετών μεγάλων εταιρειών με επιδοτούμενη χρηματοδότηση. Διάφορες κρατικές παρεμβάσεις χρησιμοποιούνται προκειμένου να αναγκάσουν τους —κυρίως αλλοδαπούς— ιδιοκτήτες να πωλήσουν τις επιχειρήσεις τους, γεγονός που διευκολύνει τη δημιουργία δημόσιων ή συνδεδεμένων με την κυβέρνηση εθνικών πρωταθλητών. Η αυξανόμενη παρουσία ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων δημιουργεί νέες προκλήσεις. Αυτή η δομή εταιρείας χρησιμοποιείται, ιδίως, από άτομα που έχουν δεσμούς με

([20]) Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1058 και (ΕΕ) 2021/1056 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση στρατηγικών προκλήσεων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης - COM (2025) 123 final.

([21]) Έκτακτη έκθεση του Ευρωβαρόμετρου σχετικά με τη στάση των επιχειρήσεων απέναντι στη διαφθορά στην ΕΕ (Απρίλιος 2024).

([22]) Έκθεση «Business Ready» της Παγκόσμιας Τράπεζας.

την κυβέρνηση, καθώς διασφαλίζει την ανωνυμία, με τρόπο παρόμοιο με τις υπεράκτιες εταιρείες. Τα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια αυξήθηκαν σημαντικά σε αριθμό και μέγεθος τα τελευταία χρόνια και αντιπροσώπευαν πάνω από το 2,5 % του ΑΕΠ το 2024. Όλο και περισσότερο, τα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια είναι επενδυτές σε εταιρείες που κερδίζουν δημόσιες συμβάσεις και εξασφαλίζουν συμβάσεις παραχώρησης υψηλής αξίας, ενώ έχουν ισχυρή παρουσία σε επιχειρηματικές συναλλαγές με το κράτος. Το ασθενές επιχειρηματικό περιβάλλον συνέβαλε στη διάβρωση της ανταγωνιστικότητας και παρεμποδίζει τις επενδύσεις και, τελικά, οδηγεί σε υψηλότερο πληθωρισμό και βραδεία οικονομική ανάκαμψη, όπως φαίνεται από την εμπεριστατωμένη επισκόπηση για την Ουγγαρία στο πλαίσιο της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών.

(30) Οι κεφαλαιαγορές ως δίαυλοι χρηματοδότησης νεοφυών επιχειρήσεων και ιδιαίτερα καινοτόμων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων δεν έχουν αναπτυχθεί επαρκώς στην Ουγγαρία. Το 2023 η χρηματιστηριακή κεφαλαιοποίηση ανήλθε στο 17,6 % του ΑΕΠ (μέσος όρος της ΕΕ: 68 %). Τα πρόσφατα μέτρα πολιτικής έχουν παρεμποδίσει περαιτέρω την ανάπτυξη των κεφαλαιαγορών, όπως τα αφορολόγητα μακροπρόθεσμα ομόλογα για ιδιώτες επενδυτές και τα φορολογικά κίνητρα για επενδύσεις σε κατοικίες.

(31) Η ένταση της έρευνας και ανάπτυξης αυξήθηκε μόνο οριακά κατά την τελευταία δεκαετία και εξακολουθούσε να είναι πολύ χαμηλότερη από τον μέσο όρο της ΕΕ το 2023 (1,4 % έναντι 2,2 % του ΑΕΠ). Οι δημόσιες δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης, μεταξύ άλλων και στα πανεπιστήμια, είναι από τις χαμηλότερες στην ΕΕ, γεγονός που αποτελεί τροχοπέδη για την επιστημονική αριστεία. Η συνεχιζόμενη αναδιοργάνωση των ερευνητικών ιδρυμάτων, καθώς και οι ασαφείς εσωτερικοί μηχανισμοί αξιολόγησης, συντελούν στη δημιουργία αβέβαιων συνθηκών εργασίας για τους ερευνητές. Τα γραφεία μεταφοράς τεχνολογίας δεν είναι ακόμη επαρκώς ενσωματωμένα και αποδεκτά από τους ακαδημαϊκούς κύκλους, ενώ τα κανάλια τεχνοβλαστών δεν έχουν αναπτυχθεί ακόμη επαρκώς. Η συνεργασία μεταξύ της ακαδημαϊκής κοινότητας και των επιχειρήσεων περιορίζεται κυρίως σε κατεστημένες επιχειρήσεις που έχουν δεσμούς με πανεπιστήμια. Λίγες μόνο, κυρίως μεγάλες, εταιρείες καινοτομούν και επωφελούνται από τις διάφορες επιδοτήσεις λόγω της μεγάλης διοικητικής επιβάρυνσης και δεν είναι πάντοτε σαφείς οι κανόνες επιλεξιμότητας για τις δαπάνες καινοτομίας.

(32) Η Ουγγαρία εξακολουθεί να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη Ρωσία για ορυκτά καύσιμα. Το 2024 πάνω από το 70 % του φυσικού αερίου και πάνω από το 80 % του αργού πετρελαίου που καταναλώθηκε ήταν ρωσικής προέλευσης. Οι προσπάθειες της Ουγγαρίας να απεξαρτηθεί από τη Ρωσία προχωρούν με αργούς ρυθμούς.

(33) Η Ουγγαρία καταγράφει σημαντικές επιδοτήσεις ορυκτών καυσίμων για τις οποίες δεν έχει προγραμματιστεί σταδιακή κατάργηση πριν από το 2030. Ειδικότερα, οι επιδοτήσεις ορυκτών καυσίμων οι οποίες ούτε αντιμετωπίζουν την ενεργειακή φτώχεια με στοχευμένο τρόπο ούτε ανταποκρίνονται σε πραγματικές ανησυχίες για την ενεργειακή ασφάλεια, και οι οποίες εμποδίζουν τον εξηλεκτρισμό και δεν είναι ζωτικής σημασίας για τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα, θα μπορούσαν να αποτελέσουν κατά προτεραιότητα αντικείμενο σταδιακής κατάργησης. Στην Ουγγαρία, οι επιδοτήσεις ορυκτών καυσίμων — όπως το πρόγραμμα μείωσης του κόστους των υπηρεσιών κοινής ωφελείας, η μείωση του φόρου προστιθέμενης αξίας για την τηλεθέρμανση με χρήση φυσικού αερίου και οι επιστροφές ειδικού φόρου κατανάλωσης για τη γεωργική χρήση του ντίζελ— είναι οικονομικά αναποτελεσματικές, διαιωνίζουν την εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα και δεν παρέχουν κίνητρα για εξηλεκτρισμό στον οικιστικό τομέα. Η μείωση και η σταδιακή κατάργηση αυτών των επιδοτήσεων συνάδει με τις δεσμεύσεις της ΕΕ και μπορεί να βοηθήσει την Ουγγαρία να ελέγξει τις κρατικές δαπάνες.

(34) Χωρίς μεγαλύτερη ευελιξία του συστήματος, η ταχεία ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας δεν μειώνει την εξάρτηση από τις εισαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας και έχει οδηγήσει σε ακραία αστάθεια των τιμών χονδρικής πώλησης της ηλεκτρικής ενέργειας κατά τη διάρκεια μεμονωμένων ημερών. Οι οικιακοί καταναλωτές έχουν περιορισμένη πρόσβαση σε δυναμική τιμολόγηση και η υιοθέτηση έξυπνων μετρητών βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα (κάτω του 10 %), γεγονός που επίσης παρεμποδίζει την ευελιξία. Το περιορισμένο διασυνοριακό εμπόριο εμποδίζει την Ουγγαρία να αξιοποιήσει πλήρως τα οφέλη της ενιαίας αγοράς, επιτρέποντας τη ροή ηλεκτρικής ενέργειας στα σημεία όπου η ζήτηση είναι υψηλότερη. Επιπλέον, ο χαμηλός ανταγωνισμός στην ουγγρική αγορά εξισορρόπησης έχει ως αποτέλεσμα υψηλότερο κόστος. Η τιμή της ενέργειας για τις επιχειρήσεις στην Ουγγαρία είναι από τις υψηλότερες στην ΕΕ. Οι εισαγωγές ενέργειας μειώθηκαν το 2024, αλλά παραμένουν σημαντικές, καθιστώντας το εξωτερικό ισοζύγιο ευάλωτο στις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας, γεγονός που συνιστά πρόκληση που εντοπίστηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών.

(35) Η Ουγγαρία επηρεάζεται όλο και περισσότερο από τους κλιματικούς κινδύνους, όπως αποδεικνύεται από τις ξηρασίες που αντιμετώπισε ιδίως το 2022, αλλά και το 2024, οι οποίες επέφεραν σημαντικές απώλειες στον γεωργικό τομέα. Οι ελλιπείς διοικητικές ικανότητες και οι ανεπαρκείς πράσινες υποδομές υπονομεύουν τη συνολική ανθεκτικότητα των υδάτων της Ουγγαρίας και ιδίως τη φυσική της ικανότητα συγκράτησης των υδάτων. Επιπλέον, η ποιότητα των υδάτων είναι κακή λόγω της ρύπανσης από τη γεωργία, τη βιομηχανία και τους ανθρώπινους οικισμούς, όπου μόλις το 11,3 % των επιφανειακών υδάτων βρίσκεται σε καλή οικολογική κατάσταση (μέσος όρος της ΕΕ: 37,3 %). Η πρόοδος της Ουγγαρίας όσον αφορά την υιοθέτηση της κυκλικής οικονομίας είναι αργή, με ανεπαρκή έμφαση στην επαναχρησιμοποίηση, την επισκευή και την ανακύκλωση. Σύμφωνα με τα στοιχεία του 2023, η παραγωγικότητα των πόρων της Ουγγαρίας της τάξης του 1,33 EUR/kg και το ποσοστό κυκλικής χρήσης υλικών ύψους 5,9 % είναι σημαντικά χαμηλότερα από τον μέσο όρο της ΕΕ (2,74 EUR/kg και 11,8 %) και δεν παρατηρείται σύγκλιση. Η ελλιπής κατανομή των πόρων και οι ανεπαρκείς ικανότητες επεξεργασίας στον τομέα της διαχείρισης αποβλήτων έχουν οδηγήσει σε σχετικά χαμηλά ποσοστά ανακύκλωσης και σε υπερβολική εξάρτηση από την υγειονομική ταφή.

(36) Η ανταγωνιστικότητα και το δυναμικό καινοτομίας της Ουγγαρίας περιορίζονται από τις ανεπαρκείς βασικές δεξιότητες μεταξύ των μειονεκτούντων σπουδαστών και των σπουδαστών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (στο εξής: ΕΕΚ), το χαμηλό ποσοστό ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και την περιορισμένη αναβάθμιση των δεξιοτήτων και

επανειδίκευση για τις ευπαθείς ομάδες. Λόγω των έντονων ανισοτήτων στην εκπαίδευση, ιδίως όσον αφορά τους Ρομά, ένας στους δύο μειονεκτούντες μαθητές μένει με χαμηλές βασικές δεξιότητες. Η έρευνα PISA του 2022 δείχνει ένα από τα μεγαλύτερα κενά στις μέσες επιδόσεις στα μαθηματικά μεταξύ γενικών και επαγγελματικών προγραμμάτων στην ΕΕ, κυρίως λόγω των κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων. Η συμμετοχή στην ΕΕΚ αυξάνεται, ωστόσο το σύστημα εξακολουθεί να μην είναι επαρκώς διαπερατό ([23]) και τα τριετή προγράμματα ΕΕΚ —με το μειωμένο τους περιεχόμενο γενικής εκπαίδευσης— δεν παρέχουν άμεση πρόσβαση σε εκπαιδευτικές διαδρομές που οδηγούν σε υψηλότερα επίπεδα προσόντων. Οι ελλείψεις εκπαιδευτικών δημιουργούν ιδιαίτερη ανησυχία στο πλαίσιο της γήρανσης του εργατικού δυναμικού, ιδίως στις πλέον μειονεκτούσες περιφέρειες και αγροτικές περιοχές. Το 2024 η Ουγγαρία άρχισε να εφαρμόζει σημαντική μεταρρύθμιση των μισθών των εκπαιδευτικών, η οποία συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ+. Επιπλέον, η μεγαλύτερη αυτονομία των εκπαιδευτικών και ένα σύστημα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών που επιβραβεύει καινοτόμες και συμπεριληπτικές παιδαγωγικές προσεγγίσεις διδασκαλίας θα μπορούσαν να συμβάλουν στην προσέλκυση υποψηφίων υψηλών επιδόσεων και στη διατήρηση νέων εκπαιδευτικών στο επάγγελμα. Παρά την αυξανόμενη ζήτηση για εργατικό δυναμικό υψηλής ειδίκευσης, το ποσοστό ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης παραμένει ένα από τα χαμηλότερα στην ΕΕ. Αυτό συνδυάζεται με χαμηλά ποσοστά αποφοίτων φυσικών επιστημών, τεχνολογίας, μηχανικής και μαθηματικών, γεγονός που μειώνει περαιτέρω την ικανότητα της Ουγγαρίας να προσελκύει επενδύσεις σε τομείς υψηλής τεχνολογίας.

(37) Το μέσο ποσοστό απασχόλησης είναι υψηλό, αλλά ορισμένες μειονεκτούσες ομάδες, όπως τα άτομα με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, τα άτομα με αναπηρία και οι Ρομά, εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν εμπόδια όσον αφορά την πρόσβαση σε ευκαιρίες αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης και την είσοδο σε σταθερή απασχόληση. Αυτό εξακολουθεί να αποτελεί αναξιοποίητο απόθεμα εργαζομένων, ενώ η Ουγγαρία βασίζεται επίσης σε αλλοδαπούς εργαζομένους. Υπάρχουν ακόμη περιθώρια βελτίωσης όσον αφορά τη διαθεσιμότητα αποτελεσματικών ευκαιριών επανειδίκευσης και αναβάθμισης των δεξιοτήτων, καθώς και κατάλληλων εξατομικευμένων υπηρεσιών υποστήριξης —συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης εγκάρσιων δεξιοτήτων, της υγειονομικής και ψυχολογικής υποστήριξης και της στήριξης στην αναζήτηση εργασίας— για μειονεκτούσες ομάδες. Η πρόσφατη τροποποίηση του νομικού πλαισίου που διέπει τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας δημιουργεί περισσότερες ευκαιρίες προώθησης της παροχής κατάρτισης, και υπάρχει περιθώριο βελτίωσης των ικανοτήτων των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης στον τομέα αυτόν. Η μέση διάρκεια της ανεργίας υπερβαίνει τους 12 μήνες. Το τριμηνιαίο επίδομα ανεργίας περιορίζει τον χρόνο για την εύρεση κατάλληλης απασχόλησης ή ικανοποιητικών ευκαιριών αναβάθμισης των δεξιοτήτων και αυξάνει τους κινδύνους για θέσεις εργασίας χαμηλής ποιότητας, μακροχρόνια ανεργία και φτώχεια.

(38) Ο κοινωνικός διάλογος μεταξύ εργοδοτών και συνδικαλιστικών οργανώσεων παραμένει ανίσχυρος, ιδίως στον δημόσιο τομέα. Μολονότι το τριμερές φόρουμ στον ιδιωτικό τομέα έλαβε νομικό πλαίσιο για τις διαπραγματεύσεις για τον κατώτατο μισθό το 2024, σημαντικές οικονομικές πολιτικές που προτάθηκαν το 2024 και το 2025 εγκρίθηκαν χωρίς να ζητηθεί η γνώμη των σχετικών εργοδοτών και των συνδικαλιστικών οργανώσεων. Τα δικαιώματα των εργαζομένων στον δημόσιο τομέα έχουν συρρικνωθεί σταδιακά. Για ορισμένους δημόσιους υπαλλήλους έχει δημιουργηθεί χωριστό καθεστώς απασχόλησης, το οποίο αποδυναμώνει την ικανότητά τους να υπερασπίζονται συλλογικά τα συμφέροντά τους.

(39) Ο κοινωνικός αποκλεισμός και η φτώχεια σημειώνουν άνοδο, ιδίως μεταξύ των παιδιών, των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας και των ατόμων με αναπηρία. Η ανισότητα του πλούτου έχει αυξηθεί σημαντικά και συγκαταλέγεται στις υψηλότερες στην ΕΕ. Το φορολογικό σύστημα ευνοεί τα νοικοκυριά υψηλού εισοδήματος, ενώ το μεγαλύτερο μέρος της κοινωνικής στήριξης παρέχεται μέσω πιστώσεων φόρου. Η επάρκεια του ελάχιστου εισοδήματος, ιδίως του επιδόματος υποκατάστασης απασχόλησης (FHT), είναι από τις χαμηλότερες στην ΕΕ. Ο αντίκτυπος των κοινωνικών παροχών κατέγραψε περαιτέρω πτώση το 2023 όσον αφορά τη μείωση της φτώχειας (ιδίως για τα παιδιά) και παρέμεινε χαμηλός όσον αφορά τη μείωση της εισοδηματικής ανισότητας. Ένα χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ πρόγραμμα για τη στήριξη της στέγασης, των κοινωνικών υπηρεσιών και της εκπαίδευσης στους 300 πλέον μειονεκτούντες δήμους αποτελεί σημαντικό βήμα προόδου, αλλά απαιτούνται πιο στοχευμένα μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης σε γενικές κοινωνικές και βασικές υπηρεσίες. Η άνιση γεωγραφική κατανομή των ιατρών αποτελεί σημαντικό εμπόδιο για την πρόσβαση σε περίθαλψη στις απομακρυσμένες περιοχές της χώρας. Τα μέτρα πολιτικής για την αντιμετώπιση των χαμηλών δαπανών ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και των συνεχιζόμενων ελλείψεων επαγγελματιών του τομέα της υγείας παραμένουν περιορισμένα. Το προσδόκιμο ζωής κατά τη γέννηση είναι από τα χαμηλότερα στην ΕΕ. Η αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων θα συμβάλει επίσης στη στήριξη της ανοδικής κοινωνικής σύγκλισης, σύμφωνα με την ανάλυση δεύτερου σταδίου ανά χώρα που πραγματοποίησαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής με βάση το πλαίσιο κοινωνικής σύγκλισης ([24]).

(40) Το κόστος στέγασης επηρεάζει αρνητικά το βιοτικό επίπεδο, ιδίως για τα άτομα που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας. Οι τιμές των κατοικιών αυξήθηκαν κατά 230 % μεταξύ του 2010 και του 2024. Το απόθεμα κοινωνικών κατοικιών είναι μικρό και μειώνεται, ενώ τα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος έχουν περιορισμένη πρόσβαση σε στήριξη της στέγασης ελλείψει σαφούς και πιο στοχευμένης στήριξης μέσω κρατικής πολιτικής στον στεγαστικό τομέα. Οι γενναιόδωρες και μη στοχευμένες στεγαστικές επιδοτήσεις και η περιορισμένη προσφορά κατοικιών συνέβαλαν στην αύξηση των τιμών των κατοικιών.

([23]) Ομαλή μετάβαση των εκπαιδευομένων σε ολόκληρο το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης, οριζόντια και κάθετα.
([24]) SWD (2025) 95 — Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework (SCF) (Ανάλυση δεύτερου σταδίου ανά χώρα σχετικά με την κοινωνική σύγκλιση σύμφωνα με το πλαίσιο κοινωνικής σύγκλισης), 2025.

(41) Υπό το πρίσμα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και των συμπερασμάτων της σχετικά με την ύπαρξη ανισορροπιών, οι συστάσεις βάσει του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται στις συστάσεις 1, 2, 3, 4 και 6. Οι πολιτικές που αναφέρονται στις συστάσεις 1, 2, 4 και 6 συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των ευπαθειών που συνδέονται με τις ανάγκες κρατικής και εξωτερικής χρηματοδότησης. Οι πολιτικές που αναφέρονται στη σύσταση 3 συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των ευπαθειών που συνδέονται με την ανταγωνιστικότητα κόστους και τις πιέσεις στις τιμές.

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Ουγγαρία να λάβει μέτρα το 2025 και το 2026 προκειμένου:

1. Να ενισχυθούν οι συνολικές δαπάνες για την άμυνα και την ασφάλεια και η ετοιμότητα, παράλληλα δε να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα του χρέους σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 6ης Μαρτίου 2025. Να τηρήσει τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών σύμφωνα με τις συστάσεις του Συμβουλίου της 18ης Φεβρουαρίου 2025, προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση του υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος, αξιοποιώντας παράλληλα το περιθώριο για υψηλότερες αμυντικές δαπάνες δυνάμει της εθνικής ρήτρας διαφυγής. Να καταργήσει σταδιακά τα μέτρα στήριξης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ενέργειας. Να επιδιώξει αποτελεσματικό συντονισμό και σαφή οριοθέτηση των μακροοικονομικών πολιτικών για τη διασφάλιση της δημοσιονομικής και της εξωτερικής βιωσιμότητας. Να καταργήσει σταδιακά τα εναπομένοντα ανώτατα όρια τιμών και επιτοκίων, καθώς και ισοδύναμα μέτρα, ώστε να μειωθούν οι στρεβλωτικές επιπτώσεις και να διευκολυνθεί η ομαλή μετάδοση της νομισματικής πολιτικής. Να ενισχύσει το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο, να ευθυγραμμίσει την κατάρτιση των ετήσιων προϋπολογισμών με το οικονομικό έτος και να περιορίσει τη διακριτική ευχέρεια κατά την εκτέλεση των ετήσιων προϋπολογισμών. Να βελτιώσει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του συνταξιοδοτικού συστήματος, με παράλληλη διατήρηση της επάρκειας, ιδίως μέσω της αντιμετώπισης των εισοδηματικών ανισοτήτων.

2. Λαμβανομένων υπόψη των ισχυουσών προθεσμιών για την έγκαιρη ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, να επιταχύνει επειγόντως την υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, με την ταχεία εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων για τη διασφάλιση της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Να επιταχύνει την εφαρμογή των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής (ΕΤΠΑ, ΤΔΜ, ΕΚΤ+, ΤΣ), αξιοποιώντας, ανάλογα με την περίπτωση, τις ευκαιρίες που προσφέρει η ενδιάμεση επανεξέταση. Να αξιοποιηθούν με βέλτιστο τρόπο τα μέσα της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των ευκαιριών που παρέχονται από το πρόγραμμα InvestEU και την πλατφόρμα «Στρατηγικές Τεχνολογίες για την Ευρώπη», με σκοπό τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

3. Να βελτιώσει το κανονιστικό πλαίσιο και να ενισχύσει τον ανταγωνισμό στις αγορές προϊόντων και στον τομέα των υπηρεσιών, ιδίως στη λιανική αγορά, αποφεύγοντας αυθαίρετες διοικητικές παρεμβάσεις, την ειδικά προσαρμοσμένη νομοθεσία που παρέχει αδικαιολόγητο πλεονέκτημα ή μειονέκτημα σε συγκεκριμένες επιχειρήσεις και συναλλαγές με κρατική υποστήριξη που στρεβλώνουν την αγορά, καθώς και περιορίζοντας τη χρήση μέτρων έκτακτης ανάγκης στα απολύτως αναγκαία, σύμφωνα με τις αρχές της ενιαίας αγοράς και του κράτους δικαίου. Να τονώσει την ανάπτυξη των κεφαλαιαγορών μέσω της αύξησης των φορολογικών και κανονιστικών κινήτρων. Να ενισχύσει το πλαίσιο καινοτομίας για τον δημόσιο τομέα και τις επιχειρήσεις βελτιώνοντας την προβλεψιμότητα των δημόσιων δαπανών για έρευνα και ανάπτυξη και εστιάζοντας καλύτερα τα υφιστάμενα μέτρα στις ΜΜΕ.

4. Να επιταχύνει τη διαφοροποίηση του εφοδιασμού με ορυκτά καύσιμα για τη σταδιακή κατάργηση της εξάρτησης από ρωσικές πηγές και να λάβει συγκεκριμένα μέτρα για τη σταδιακή κατάργηση των επιδοτήσεων ορυκτών καυσίμων, ιδίως εκείνων που σχετίζονται με τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης στο ντίζελ και εκείνων που παρεμποδίζουν τον εξηλεκτρισμό στον οικιστικό τομέα. Να βελτιώσει την ευελιξία και τον ανταγωνισμό στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, ενισχύοντας την αγορά εξισορρόπησης και τονώνοντας το διασυνοριακό εμπόριο ηλεκτρικής ενέργειας. Να βελτιώσει την ανθεκτικότητα των υδάτων μέσω της φυσικής συγκράτησης των υδάτων και ενισχυμένων διοικητικών ικανοτήτων, και να βελτιώσει την κυκλικότητα, ιδίως με την ενίσχυση των ικανοτήτων επεξεργασίας αποβλήτων.

5. Να βελτιώσει τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα και το ποσοστό ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και να αυξήσει τη συμμετοχή των μειονεκτουσών ομάδων, ιδίως των Ρομά, σε ποιοτική κανονική εκπαίδευση, αυξάνοντας περαιτέρω την ελκυστικότητα του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού και το ποσοστό των μαθητών που αποκτούν τίτλο σπουδών ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που παρέχει πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

6. Να βελτιώσει την πρόσβαση σε αποτελεσματικά μέτρα ενεργητικής πολιτικής για την αγορά εργασίας, ιδίως παρέχοντας ευκαιρίες αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης στις πλέον μειονεκτούσες ομάδες, και να διασφαλίσει τον αποτελεσματικό κοινωνικό διάλογο. Να βελτιώσει την επάρκεια της κοινωνικής πρόνοιας και των παροχών ανεργίας και να διασφαλίσει την πρόσβαση όλων σε βασικές υπηρεσίες. Να εστιάσει τα μέτρα στήριξης στον στεγαστικό τομέα στα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος και να αυξήσει την προσφορά κατοικιών, μεταξύ άλλων για κοινωνικές κατοικίες.

Βρυξέλλες, 8 Ιουλίου 2025.

Για το Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

S. LOSE